

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και (ΕΕ) 2019/876 όσον αφορά προσαρμογές προς αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19»

[COM(2020) 310 final — 2020/0066 (COD)]

(2020/C 311/10)

Γενικός εισηγητής: ο κ. **Giuseppe GUERINI**

Αίτηση γνωμοδότησης	Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 6.5.2020 Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 13.5.2020
Νομική βάση	Άρθρο 114 και άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Οικονομική και νομισματική ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή
Απόφαση του Προεδρείου	30.4.2020
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	10.6.2020
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	552
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	208/2/5

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και (ΕΕ) 2019/876 όσον αφορά προσαρμογές προς αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19.

1.2. Δεδομένου ότι η ΕΕ αντιμετωπίζει μια άνευ προηγουμένου κρίση, απαιτείται επίσης μια άνευ προηγουμένου αντίδραση. Η πρόταση πρέπει να εγκριθεί το συντομότερο δυνατόν ούτως ώστε οι πόροι που θα αποδεσμευτούν να μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν κατά τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που έχει και θα συνεχίσει να έχει η νόσος COVID-19.

1.3. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την επιλογή να αναβληθεί η εφαρμογή της Βασιλείας 3+, που πρότεινε η Επιτροπή της Βασιλείας και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ωστόσο, είναι εξίσου σημαντικό η αναβολή να μην αποτελέσει απλώς επιβεβαίωση της ισχύουσας ρύθμισης. Για τον λόγο αυτό, κρίνεται σκόπιμη η πρόταση αναθέωρησης των οδηγιών και των κανονισμών.

1.4. Η ΕΟΚΕ προτείνει επίσης ότι, πριν από την επανεκκίνηση της διαδικασίας εφαρμογής, είναι καθοριστικής σημασίας για την προσαρμογή του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού συστήματος να αξιολογηθούν προσεκτικά οι αλλαγές που θα πραγματοποιηθούν στα οικονομικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε αυτήν τη δύσκολη περίοδο. Ενδεχομένως να χρειαστούν νέες εκτιμήσεις επιπτώσεων.

1.5. Η ΕΟΚΕ ανησυχεί επίσης για την αδιανόητη αδυναμία τήρησης άλλων κανονιστικών προθεσμιών που εκκρεμούν σε αυτό το στάδιο, δεδομένων των επιχειρησιακών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες (και οι αρχές). Πρόκειται σαφώς για την περίπτωση του νέου πλαισίου όσον αφορά τον κίνδυνο επιτοκίου στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών (IRRBB), το οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί από τον Ιούνιο του 2021, ενώ οι σχετικοί κανονισμοί εφαρμογής δεν είναι ακόμη διαθέσιμοι. Υπάρχει επίσης η περίπτωση του δείκτη καθαρής σταθερής χρηματοδότησης (NSFR) (ο οποίος πρέπει να εφαρμοστεί από τον Ιούνιο του 2021).

1.6. Επομένως, κρίνεται σκόπιμο για τα μέρη αυτά, των ΚΚΑ2/ΟΚΑ5 (κανονισμός για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις/οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις), καθώς και για τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) σχετικά με την προέλευση και την παρακολούθηση των δανείων και τις κατευθυντήριες γραμμές για τον νέο ορισμό της αθέτησης, να οριστεί μια εύλογη αναβολή. Εναλλακτικά, όπως στην περίπτωση του NSFR, θα μπορούσε να προβλεφθεί μια περίοδος σταδιακής εισαγωγής τριών ετών (παρόμοια με τον δείκτη κάλυψης ρευστότητας (LCR)), διατηρώντας την αρχική πρόθεση των νομοθετών να δώσουν στις τράπεζες το περιθώριο ενός έτους, από την έγκριση, για την εκτελεστική εφαρμογή των νέων κανονισμών.

1.7. Ανάλογα μέτρα πρέπει να ληφθούν όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που θεσπίζει η οδηγία (ΕΕ) 2019/879 του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/877 σχετικά με την ικανότητα απορρόφησης ζημιών και ανακεφαλαιοποίησης πιστωτικών ιδρυμάτων. Δεδομένης της πίεσης στην πιστωτική δραστηριότητα και των αιτημάτων των ιδίων των εποπτικών αρχών για χρήση κεφαλαιακών αποθεμάτων προκειμένου να αποφευχθεί η πιστωτική στενότητα, θα ήταν σκόπιμο να επανεξεταστούν και να αναβληθούν οι προθεσμίες που προβλέπονται από την προαναφερθείσα οδηγία και τον προαναφερθέντα κανονισμό για την επίτευξη των δεσμευτικών στόχων των ελάχιστων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL).

1.8. Η ΕΟΚΕ συμμαρτίζεται την πρόταση της Επιτροπής για προσαρμογή των μεταβατικών διατάξεων που επιτρέπουν στα πιστωτικά ιδρύματα να αμβλύνουν τις επιπτώσεις στα ίδια κεφάλαιά τους από προβλέψεις και προσαρμογές πιστωτικού κινδύνου (ECL) σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 (διεθνές πρότυπο χρηματοοικονομικής αναφοράς). Ωστόσο, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η πρόταση είναι μόνο μια πρώτη προσέγγιση όσον αφορά τον στόχο μετριασμού των επιπτώσεων της ύφεσης, αλλά ότι δεν είναι αποτελεσματική και επαρκής για τη διατήρηση των ίδων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των Ευρωπαίων διαμεσολαβητών. Για τον λόγο αυτό, πιστεύει ότι η πρόταση μπορεί να ολοκληρωθεί με τα ακόλουθα μέτρα:

- την επέκταση της «νέας» δυναμικής συνιστώσας που υπολογίζεται από 1ης Ιανουαρίου 2020 ακόμη και σε πίστωση που δεν εξυπηρετείται από την 1η Ιανουαρίου 2020 (ή άλλη ημερομηνία που κρίθηκε χρήσιμη αργότερα και σύμφωνα με την ημερομηνία έναρξης της πανδημίας),
- τη μη αντικατάσταση του συντελεστή κλίμακας με τον σταθερό συντελεστή στάθμισης 100 %, μια παρέμβαση όσον αφορά τη χρηματοδότηση πελατών «λιανικής». Μια τέτοια παρέμβαση θα αγνοούσε τους διάφορους κινδύνους που ενυπάρχουν σε κατηγορίες δανειοληπτών που είναι χαρακτηριστικές των εμπορικών τραπεζών και πολύ περισσότερο των τοπικών τραπεζών. Συγκεκριμένα, αφορά τα νοικοκυριά και τις ΜΜΕ. Τα ανοίγματα που σχετίζονται με αυτήν την κατηγορία δανειοληπτών απολαμβάνουν συγκεκριμένης προληπτικής μεταχείρισης για τους σκοπούς των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Επιπλέον, η αντικατάσταση του συντελεστή κλίμακας με τον σταθερό συντελεστή στάθμισης 100 % θα είχε ως αποτέλεσμα σημαντικά, αν όχι εντελώς ανυπέρβλητα, προφίλ εφαρμογών για τράπεζες που χρησιμοποιούν την τυπική μέθοδο και κάνουν χρήση της διαδικασίας πρωτοκόλλου για σκοπούς αναφοράς. Ως εναλλακτική λύση στη διάταξη που προτείνει η Επιτροπή, μια παρέμβαση σχετικά με την αντιμετώπιση της σχετικής φορολογίας που αναφέρεται στο στοιχείο α) της ίδιας παραγράφου 7 θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ένα μέτρο αποτελεσματικής επιχειρησιακής απλούστευσης αντί για ακύρωση του γράμματος β),
- την παράταση της περιόδου σταδιακής εφαρμογής που ισχύει επίσης για τη στατική συνιστώσα που υπολογίζεται από 1ης Ιανουαρίου 2018, με την εισαγωγή του νέου προτύπου ΔΠΧΑ 9, το οποίο απαιτεί από τις τράπεζες να αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στις επιπτώσεις της πρώτης εφαρμογής (FTA), και που επηρεάζει τη μέθοδο αξιολόγησης στο «σενάριο πωλήσεων» καθώς και των μη εξυπηρετούμενων θέσεων που αντιπροσωπεύουν σήμερα τη σημαντικότερη συνιστώσα του συνολικού ποσού που έχει εγγραφεί στην FTA.

1.9. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι χρήσιμο να επεκταθεί η μεταχείριση που εφαρμόζεται επί του παρόντος σε μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (ΜΕΑ) που είναι εγγυημένα ή ασφαλισμένα από επίσημους οργανισμούς εξαγωγικών πιστώσεων, σε ΜΕΑ τα οποία θα προκύψουν ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19 και τα οποία θα καλύπτονται από τα διάφορα καθεστώτα εγγυήσεων που έθεσαν σε εφαρμογή τα κράτη μέλη. Ωστόσο, εάν ο σκοπός αυτής της τροποποίησης είναι να αναγνωρίσει ότι οι δημόσιες εγγυήσεις έχουν το ίδιο αποτέλεσμα μετριασμού των κινδύνων με αυτές που παρέχονται από τους οργανισμούς εξαγωγικών πιστώσεων (ΟΕΠ), πρέπει επίσης να ευθυγραμμιστούν οι προθεσμίες. Πράγματι, εάν ο στόχος είναι να επιτευχθεί πλήρης ευθυγράμμιση στη μεταχείριση αυτών των εγγυήσεων, το όριο των 7 ετών για την εφαρμογή αυτής της μεταχείρισης, που προτείνει η Επιτροπή, πρέπει να τροποποιηθεί.

1.10. Λαμβάνοντας υπόψη ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου οι τράπεζες να υποστηρίξουν καλύτερα την πραγματική οικονομία, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση που αποσκοπεί στην επίτευξη των ημερομηνιών εφαρμογής ορισμένων από τα κεφαλαιακά οφέλη που προβλέπει μεν ο ΚΚΑ αλλά δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί, όπως είναι οι προβλέψεις για ορισμένα δάνεια που εξασφαλίζονται από συντάξεις ή μισθούς, ή ο αναθεωρημένος συντελεστής υποστήριξης για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και ο νέος συντελεστής στήριξης για τη χρηματοδότηση υποδομών.

1.11. Οι επενδύσεις σε υποδομές θα αποκτήσουν μεγάλη σημασία την επόμενη περίοδο, επομένως η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι ενδείκνυται να απλοποιηθούν τα περίπλοκα και επαχθή κριτήρια που ορίζονται από το άρθρο 501α του ΚΚΑ σχετικά με έργα που θα επιτρέψουν ευκολότερη αναγνώριση για την εφαρμογή της προνομιακής μεταχείρισης προληπτικής εποπτείας που προβλέπεται σχετικά (για παράδειγμα, με την εξάλειψη των απαιτήσεων που ορίζονται στα σημεία β), δ), ζ), ι), λ), της παραγράφου 1 και του σημείου α) της παραγράφου 2).

1.12. Στο ευρύτερο πλαίσιο της αναθεώρησης του ευρωπαϊκού πολυετούς προϋπολογισμού, είναι καθοριστικής σημασίας η νέα στρατηγική ανάκαμψης που ανακοινώθηκε από την Επιτροπή στις 28 Μαΐου με το σχέδιο #NextGenerationEu plan, που καθορίζει έκτακτες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της κρίσης που προκαλεί η πανδημία. Αυτή η στρατηγική θα πρέπει να ενσωματωθεί στο Ευρωπαϊκό Επενδυτικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας, που ξεκίνησε το πρώτο τρίμηνο του 2020 για τη στήριξη της μετάβασης σε μια βιώσιμη ευρωπαϊκή οικονομία.

1.13. Όσον αφορά τους συντελεστές στήριξης του ΚΚΑ, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ανάγκη εισαγωγής ενός πράσινου και κοινωνικού συντελεστή στήριξης, ο οποίος να επιτρέπει τη μείωση της απορρόφησης κεφαλαίων, για τα δάνεια που χορηγούν οι τράπεζες σε επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας και σε επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε προγράμματα βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

1.14. Όσον αφορά το κανονιστικό πλαίσιο για τα επισφαλή δάνεια, αξίζει να σημειωθεί ότι η νόσος COVID-19 θα επηρεάσει αναπόφευκτα την αγορά των ΜΕΑ με πολλούς τρόπους. Σε αυτό το πλαίσιο και δεδομένου ότι η τρέχουσα κατάσταση έκτακτης ανάγκης θα επηρεάσει αναπόφευκτα την αγορά και θα επιβραδύνει τις διαδικασίες μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, η ΕΟΚΕ ζητεί την προσωρινή τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/630 του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά την ελάχιστη κάλυψη ζημιών για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

1.15. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να δημιουργηθούν ιδιωτικές αγορές ΜΕΑ, με όσο το δυνατόν περισσότερους συμμετέχοντες και αγοραστές, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε μεταφορά πλούτου από τον τραπεζικό τομέα στον τομέα των ταμείων (που δεν υπόκειται στους ίδιους κανόνες), από τοπικές, εθνικές και ευρωπαϊκές οικονομίες σε φορείς με νομική και φορολογική έδρα σε άλλα πλαίσια.

1.16. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η προσωρινή εισαγωγή της αποκαλούμενης «προσαρμογής προληπτικής εποπτείας», που προβλέπεται ήδη στο πλαίσιο της Βασιλείας II, είναι απαραίτητη για την εξάλειψη των μη πραγματοποιηθέντων κερδών ή ζημιών που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Πράγματι, μια από τις επιπτώσεις της πανδημίας, είναι η σημαντική αύξηση της αστάθειας ακόμη και για τίτλους αξιών που παραδοσιακά είναι λιγότερο ευαίσθητοι. Υπό τις παρούσες συνθήκες της αγοράς και λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική στήριξη που παρέχουν οι τράπεζες στο δημόσιο χρέος, προκειμένου να αυξηθεί η σταθερότητα του ρυθμιστικού κεφαλαίου, πρέπει να μειωθούν οι επιπτώσεις της αστάθειας σε κινητές αξίες εκτός από αυτές που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

1.17. Παράλληλα με την πρόταση της Επιτροπής και σε σχέση με τον κίνδυνο αγοράς, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚΤ που εκδόθηκαν στις 16 Απριλίου, το πλαίσιο επιπέδου 1 πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να εξαλειφθούν οι υφιστάμενοι δεσμοί μεταξύ της αστάθειας και της απορρόφησης κεφαλαίων των τραπεζών (πολλαπλασιαστικής δυνάμεις ζημίας (VaR)). Τούτο είναι απαραίτητο επειδή, λόγω της νόσου COVID-19, η αγορά έχει ήδη δείξει υψηλό επίπεδο αστάθειας, με αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση της απορρόφησης κεφαλαίων των ιδρυμάτων.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Οι σοβαρές συνέπειες της πανδημίας COVID-19 απαιτούν τη λήψη επειγόντων μέτρων για τη στήριξη της ευρωπαϊκής οικονομίας και την οικονομική ανάκαμψη στα κράτη μέλη της ΕΕ. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι εξαιρετικά σημαντικό να αποφευχθεί το γεγονός η ύφεση, ελλείψει κατάλληλης νομοθετικής προστασίας, να καταλήξει σε περαιτέρω καταστροφή της ήδη απειλούμενης βιοποικιλότητας του τραπεζικού τομέα της ΕΕ: συγκεκριμένα, πιστεύουμε ότι πρέπει να προστατευθεί και να ενισχυθεί η ειδική λειτουργία των κοινοτικών, τοπικών τραπεζών ιδίως εκείνων με υψηλό κατακεραματισμό κεφαλαίου, όπως είναι συνήθως οι συνεταιριστικές τράπεζες.

2.2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε στις 28 Απριλίου 2020 μια δέσμη τραπεζικών μέτρων που αποσκοπούν στη διευκόλυνση του ρόλου των τραπεζών στην προώθηση χρηματοδότησης για επιχειρήσεις και νοικοκυριά με στόχο τον μετριασμό του σημαντικού οικονομικού αντίκτυπου της νόσου COVID-19. Στη δέσμη επιβεβαιώνονται οι πρόσφατες δηλώσεις σχετικά με τη χρήση της ευελιξίας στα λογιστικά πρότυπα και τους κανόνες προληπτικής εποπτείας, που εκφράζονται από τα διεθνή πρότυπα και από τις ευρωπαϊκές αρχές του τομέα, καθώς και ορισμένες προτεινόμενες αλλαγές που στοχεύουν τους τραπεζικούς κανόνες της ΕΕ, που πρέπει να εγκριθούν γρήγορα προκειμένου να βελτιωθεί ταχέως η ικανότητα του τραπεζικού συστήματος να δανείζει και να απορροφά ζημίες στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19, τηρώντας παράλληλα με συνέπεια τους κανόνες προληπτικής εποπτείας.

2.3. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τα πρώτα μέτρα που αποφασίστηκαν και τις πρώτες ενδείξεις που εξέφρασαν οι ευρωπαϊκές αρχές του κλάδου, συγκεκριμένα η ΕΑΤ, η ΕΑΚΑΑ (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών) και η ΕΚΤ/ΕΕΜ (ενιαίος εποπτικός μηχανισμός). Αυτές οι αποφάσεις και οι κατευθυντήριες γραμμές που αποσκοπούν στη διασφάλιση μεγαλύτερης ευελιξίας εντός του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου βγαίνουν προς τη σωστή κατεύθυνση όσον αφορά την αντιμετώπιση της πρώτης φάσης αυτής της έκτακτης ανάγκης. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την ανακοίνωση της Επιτροπής που αποσκοπεί στην εξασφάλιση ομοιόμορφης ερμηνείας και εφαρμογής των μέτρων που λαμβάνονται από τις διάφορες οντότητες που απαρτίζουν το ευρωπαϊκό σύστημα εποπτικών αρχών. Η ομοιομορφία της ερμηνείας και της εφαρμογής διασφαλίζει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των ίδιων των μέτρων.

2.4. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα δεν είναι επαρκή όσον αφορά τις προβλέψεις ύφεσης που αναμένονται λόγω του αντίκτυπου της πανδημίας. Η νόσος COVID-19 είναι μια ασυνήθιστη κατάσταση έκτακτης ανάγκης με σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Όλα τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα πρέπει να αντιδράσουν για να μειώσουν τον αντίκτυπο στην πραγματική οικονομία, ακόμη και με τολμηρές πρωτοποριακές επιλογές.

2.5. Σε αυτόν τον τομέα, η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι έχει δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην εφαρμογή ανοιγμάτων ανοχής και μέσω ανθεκτικότητας και στον αντίκτυπο τους στην πιθανή ανακατάταξη των οφειλετών σύμφωνα με τους κανόνες προληπτικής εποπτείας και τα λογιστικά πρότυπα ΔΠΧΠ και τη μεταχείριση των δημόσιων εγγυήσεων και των ΜΕΔ.

2.6. Για να αντιμετωπίσει την κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η ΕΟΚΕ τονίζει ότι όλα τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα παρέχουν διαφορετικά εργαλεία για τη στήριξη της πραγματικής οικονομίας. Μεταξύ άλλων, οι τράπεζες παρέχουν μέσα αθέτησης, ανοίγματα ανοχής, προκαταβολές σε επιδόματα ανεργίας και άλλη έκτακτη βοήθεια σε κεφαλαιουχικές εταιρείες, σε εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης, σε ΜΜΕ και σε νοικοκυριά. Αυτή η οικονομική βοήθεια βασίζεται σε εθνικά διατάγματα ή σε εθελοντικά προγράμματα.

2.7. Ωστόσο, δεδομένων των σοβαρών και άνευ προηγουμένου επιπτώσεων της πανδημίας, η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι τα παραπάνω μέτρα δεν είναι επαρκή.

2.8. Βάσει των ανωτέρω, η ΕΟΚΕ επικροτεί την «Πρόταση όσον αφορά προσαρμογές προς αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19» που δρομολόγησε η Επιτροπή στις 28 Απριλίου.

2.9. Η ΕΟΚΕ συμπεριφέρει την άποψη ότι, εκτός από την πλήρη αξιοποίηση της ευελιξίας που επιτρέπεται στο υφιστάμενο πλαίσιο, είναι απαραίτητες ορισμένες τροποποιήσεις που περιορίζονται σε συγκεκριμένες πτυχές του ΚΚΑ προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η ικανότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων να στηρίζουν την οικονομία και ταυτόχρονα να απορροφούν τις ζημιές λόγω της πανδημίας COVID-19, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη συνεχή ανθεκτικότητά τους. Επιπλέον, σε διεθνές επίπεδο, η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (BCBS) συμφώνησε να καθυστερήσει κατά ένα έτος η προθεσμία για την εφαρμογή των τελικών στοιχείων του πλαισίου της Βασιλείας III, από τα οποία ορισμένα στοιχεία είχαν ήδη ενσωματωθεί στον ΚΚΑ, καθώς και να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τον αντίκτυπο του ΔΠΧΑ 9 επί του κεφαλαίου. Αυτές οι αλλαγές πρέπει να αντικατοπτρίζονται στους υφιστάμενους κανόνες.

2.10. Ο αντίκτυπος της πανδημίας θα επηρεάσει την αγορά ΜΕΔ με πολλούς τρόπους. Αρκεί να σκεφτούμε ότι οι δραστηριότητες των Δικαστηρίων έχουν ανασταλεί και/ή αναβληθεί για αρκετές εβδομάδες και επομένως έχουν καθυστερήσει οι διαδικασίες ανάκτησης των ΜΕΔ. Οι μη δικαστικές διαδικασίες ανάκτησης θα χρειαστεί επίσης να επιβραδυνθούν.

2.11. Κατά συνέπεια, θα επηρεαστούν επίσης οι διαδικασίες εκποίησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η μείωση των τιμών των ΜΕΔ θα διαρκέσει τουλάχιστον 24 μήνες. Τούτο θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα άλλο πλεονέκτημα για τους μη τραπεζικούς ειδικούς αγοραστές των ΜΕΔ που δεν υπόκεινται σε ευρωπαϊκή προληπτική ρύθμιση, θέτοντας τις τράπεζες της ΕΕ σε σαφή μειονεκτική θέση και οδηγώντας σε μεταφορά πλούτου από τον τραπεζικό τομέα σε μη ρυθμιζόμενες οντότητες, τη στιγμή ακριβώς που χρειαζόμαστε τράπεζες οι οποίες να υποστηρίζουν την οικονομική ανάκαμψη, ακόμη και με την ακύρωση των μερισμάτων.

2.12. Σε αυτό το πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη ότι η τρέχουσα κατάσταση έκτακτης ανάγκης θα επηρεάσει αναπόφευκτα την αγορά και θα επιβραδύνει τις διαδικασίες εκποίησης, η ΕΟΚΕ ζητεί την προσωρινή τροποποίηση του κανονισμού στήριξης των ΜΕΔ όπως περιγράφεται παραπάνω.

2.13. Το άρθρο 473α του ΚΚΑ περιέχει μεταβατικές διατάξεις που επιτρέπουν στις αρχές να ενσωματώσουν στο κεφάλαιο κοινών μετοχών τους μέρος του αντίκτυπου των προβλέψεων λόγω της εισαγωγής του μοντέλου απομείωσης ECL σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9. Οι προβλεπόμενες διατάξεις επιτρέπουν, κατά πρώτο λόγο, να εξουδετερωθεί εν μέρει ο αντίκτυπος της εφαρμογής του νέου μοντέλου απομείωσης στα ανοίγματα, κατά δεύτερο δε λόγο να μετριαστεί ο αντίκτυπος της πρόσθετης αύξησης των αποσβέσεων που καταγράφονται κατά καιρούς.

2.14. Η διάταξη αυτή θα αποτελέσει μια προσέγγιση με στόχο την άμβλυση των πολύ κρίσιμων επιπτώσεων της ύφεσης, αλλά δεν αρκεί για να εγγυηθεί τη διατήρηση της ισότιμων όρων ανταγωνισμού των ευρωπαϊκών πιστωτικών ιδρυμάτων. Δεδομένου ότι μία από τις κύριες συνέπειες της κρίσης θα είναι η αύξηση των επιπέδων μη εξυπηρετήσης δανείων, ο μετριασμός των επιπτώσεων της κρίσης σε σχέση μόνο με τη συνιστώσα των εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων πρέπει να επεκταθεί και στην πιστωτική ποιότητα που επιδεινώθηκε μετά την εμφάνιση της πανδημίας στην Ευρώπη (Ιανουάριος 2020).

2.15. Όπως έχει ήδη επισημανθεί, το κοινωνικοοικονομικό σύστημα της Ένωσης θα δοκιμαστεί σοβαρά από τον αντίκτυπο που θα έχει η πανδημία στην πραγματική οικονομία τους επόμενους μήνες. Πρέπει να πραγματοποιηθεί μια γενική επανεξέταση του ευρωπαϊκού παραγωγικού ιστού. Πιστεύουμε λοιπόν ότι αυτή η τεράστια πρόκληση μπορεί να μετατραπεί σε ευκαιρία για την εκ νέου οικοδόμηση ενός ευρωπαϊκού οικονομικού μοντέλου που να είναι πιο βιώσιμο από περιβαλλοντική άποψη και πιο συμμετοχικό από κοινωνική άποψη. Σε αυτό το σενάριο, οι τοπικές τράπεζες οιασδήποτε νομικής μορφής (τόσο κεφαλαιουχικές όσο και προσωπικές ή συνεταιριστικές), από τη φύση τους αποκεντρωμένες και ευρέως διάσπαρτες σε ολόκληρη την επικράτεια, θα

μπορούσαν και θα έπρεπε να διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στην κατανομή κινήτρων, προσαρμοζόμενες τέλεια στον ρόλο της αλυσίδας διανομής αξιών από τα κεντρικά ιδρύματα στις πιο απομακρυσμένες τοπικές πραγματικότητες. Για τον λόγο αυτόν, η στρατηγική σημασία των κοινοτικών τραπεζών θα πρέπει να αναγνωριστεί και να ενισχυθεί.

2.16. Η πανδημία κατέδειξε αφενός ότι, όπου υπάρχει συνεκτική κοινωνική δομή και σημαντική παρουσία οργανώσεων κοινωνικής οικονομίας, η απάντηση αλληλεγγύης με τη μορφή κοινωνικών επιχειρήσεων υπήρξε σημαντικός παράγοντας ανθεκτικότητας, αφετέρου δε ότι η παρουσία οργανώσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας θα έχει μεγάλη σημασία για την αναβίωση ενός ολοκληρωμένου και βιώσιμου οικονομικού συστήματος, μειώνοντας τον κίνδυνο κατάρρευσης ολόκληρων οικονομικών κλάδων. Για τον λόγο αυτό η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ανάγκη εισαγωγής ενός πράσινου και κοινωνικού συντελεστή στήριξης στον ΚΚΑ, ο οποίος να επιτρέπει τη μείωση της απορρόφησης κεφαλαίων, για τα δάνεια που χορηγούν οι τράπεζες σε επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας.

2.17. Επιπλέον, το άρθρο 501γ του ΚΚΑ 2 προβλέπει ότι η ΕΑΤ προωθεί μια σε βάθος μελέτη έως το 2025 για να επαληθεύσει τη δυνατότητα αιτιολόγησης της εισαγωγής μιας ειδικής προληπτικής εποπτείας για ανοίγματα που σχετίζονται με περιουσιακά στοιχεία ή δραστηριότητες με αυτά τα χαρακτηριστικά.

2.18. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι χρήσιμο να εισαχθεί αυτός ο συντελεστής στήριξης χωρίς να περιμένουμε το 2025, που θα μπορούσε να είναι πολύ αργά και να αποβεί μοιραίο, προκειμένου να ληφθεί ένα μέτρο στήριξης που θα επιτρέπει στα πιστωτικά ιδρύματα να παρέχουν μεγαλύτερη πίστωση και πόρους σε αυτούς τους στρατηγικούς τομείς που σήμερα αντιμετωπίζουν δυσκολίες.

2.19. Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης έκτακτης ανάγκης, έχουν παρατηρηθεί παραδείγματα για το πώς οι κοινωνικές επιχειρήσεις είναι σε θέση να εγγυηθούν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στις κοινότητες στις οποίες παρέχουν υπηρεσίες, σε πολλές περιπτώσεις δε έχουν βοηθήσει ή αντικαταστήσει δημόσιες διοικήσεις οι οποίες αδυνατούν να ανταποκριθούν σε όλες τις ανάγκες. Προτείνουμε επομένως να επισπευσθεί σημαντικά η λήξη της εντολής που έχει δοθεί από τους νομοθέτες στην ΕΑΤ και να επιταχυνθεί η διαδικασία καθορισμού ενός «παράγοντα υποστήριξης της βιωσιμότητας». Η μικροπροληπτική προοπτική θα πρέπει σε αυτήν την περίπτωση να διορθωθεί κατάλληλα και να εξισορροπηθεί εκ νέου από μια συστημική, μακροπροληπτική και ταυτόχρονα κοινωνική προοπτική.

2.20. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής ότι η επίσημη από 1ης Ιουλίου 2020 της ημερομηνίας εφαρμογής των δύο συντελεστών στήριξης (της προτιμησιακής μεταχείρισης ορισμένων περιουσιακών στοιχείων λογισμικού και της προτιμησιακής μεταχείρισης ορισμένων δανείων με εγγύηση συντάξεων ή μισθών), θα απελευθερώσει τα ίδια κεφάλαια των ιδρυμάτων, επιτρέποντάς τους να αυξήσουν τα δάνεια που απαιτούνται κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 και για να μετριάσουν τις συνέπειές της. Ένα θετικό αποτέλεσμα θα μπορούσε προφανώς να επιτευχθεί προσθέτοντας έως την 1η Ιανουαρίου 2021 τους συντελεστές στήριξης (*) στην κοινωνική οικονομία και στην πράσινη οικονομία.

2.21. Οι τροποποιήσεις που προτείνει η Επιτροπή δεν θα αλλάξουν ουσιαστικά το ρυθμιστικό πλαίσιο προληπτικής εποπτείας και θα διευκολύνουν τις συλλογικές προσπάθειες για τον μετριασμό των επιπτώσεων της πανδημίας και, ως εκ τούτου, την ταχεία ανάκαμψη. Εν προκειμένω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι θα ήταν σκόπιμο να αναβληθούν οι τρέχουσες καμπύλες προβλέψεων σχετικά με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια για περίοδο 24 μηνών προκειμένου να ικανοποιηθεί η ανάγκη εξασφάλισης επαρκών ροών χρηματοδότησης ικανών να περιορίσουν τον αντίκτυπο της πανδημίας. Χωρίς αυτήν την παρέμβαση, οι τράπεζες θα βρεθούν αντιμέτωπες με δύο αντιφατικά συστήματα κινήτρων που ενυπάρχουν στους κανόνες: αφενός, όλα αυτά τα μέτρα που τείνουν να ελευθερώσουν το κεφάλαιο των τραπεζών για νέα δάνεια ή σε κάθε περίπτωση για να αποφύγουν την υπερβολική πίεση στο ίδιο κεφάλαιο (όπως για παράδειγμα, η αναθεώρηση των μεταβατικών κανόνων για το ΔΠΧΑ 9) και, αφετέρου, οι κανόνες των οποίων το τελικό αποτέλεσμα μπορεί να προκαλέσει τεράστια πίεση στο κεφάλαιο ή, σε κάθε περίπτωση, να αποθαρρύνει τις τράπεζες να παρέχουν δάνεια σε μια υπό πίεση οικονομία για να αποφευχθούν αρνητικές επιπτώσεις στο κεφάλαιο. Εάν δεν αναθεωρηθεί, ο προληπτικός μηχανισμός ασφαλείας θα μπορούσε επίσης να αποτρέψει ένα σενάριο οικονομικής κρίσης και ύφεσης. Η προσαρμογή πρέπει να ισχύει τόσο για τα εγγυημένα όσο και για μη εγγυημένα μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

Βρυξέλλες, 10 Ιουνίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Luca JAHIER

(*) Βλέπε άρθρο 501γ Προληπτική αντιμετώπιση ανοιγμάτων συνδεδεμένων με περιβαλλοντικούς και/ή κοινωνικούς στόχους.